

MASSA

Lees ook van Joost Vandecasteele:

Jungle

Generatie B

Bella

Wraakengel

Joost Vandecasteele

MASSA

Roman

LEBOWSKI PUBLISHERS
AMSTERDAM 2019

De auteur kreeg voor deze uitgave een werkbeurs en een reisbeurs van het Vlaams Fonds voor de Letteren. Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Bisseling Literair Agentschap te Amsterdam

© Joost Vandecasteele, 2012
© Lebowski Publishers, Amsterdam 2019
Omslagontwerp: Studio Lookout
Auteursfoto: Geertje De Waegeneer
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3727 4
ISBN 978 90 488 3728 1
NUR 301

www.lebowskipublishers.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv
Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Lebowski Publishers via www.lebowskipublishers.nl/nieuwsbrief

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Earth is the alien planet now.'
William Gibson

Ondertussen ergens in Brussel

‘Nu we bijna aan het einde zijn, wordt het tijd voor iets schoons.’

Al veel te lang zit Margot naar deze woorden te staren. Naar hoe elke letter met zorg in het hout is gekerfd. De andere zinnen zijn duidelijk haastig met een stift op de muren en de deur van het toilet gekrabbeld. Allemaal uitspraken die je verwachten kunt in een café zoals dit, zeker bij de mannen-wc's. Hier bij de dames blijft het nog vrij mak, veel pogingen tot penissen, soms een telefoonnummer en wat lesbische poëzie. En dan die ene zin, precies op ooghoogte van Margot, met al zijn mogelijke betekenissen. De week ervoor zat ze hier ook, op hetzelfde toilet, maar toen stond die zin nog niet op de deur.

Margot is hier beland omdat het weer donderdagmiddag is, het moment dat ze haar huis ontvlucht om de werkster te ontwijken. Elke week van elf tot één gaat ze doelloos van café naar winkel naar bibliotheek naar broodjeszaak naar nog een winkel naar een ander café, een spoor achterlatend van onaangerode koffiekopjes, doorbladerde kranten en betaste kleren aan kapstokken, om dan terug te keren naar een proper appartement.

Het is ondertussen maanden geleden dat ze de werkster nog in levenden lijve heeft gezien. In haar fantasie is de Zuid-Amerikaanse vrouw uitgegroeid tot een gezichtsloos wezen met absorberende sponshanden en een totale schaamteloosheid inzake privacy. Tot die conclusie is Margot gekomen toen ze het huis ooit glimmend aantrof met de televisie luidkeels blèrend. Op zich geen misdaad, maar voor haar erg genoeg om sinds die dag al haar persoonlijke

spullen plus laptop mee te sleuren naar buiten. Waar ze dan zo veel mogelijk de massa vermijdt in de hoop niet bestolen te worden en alles te verliezen. Tijdens deze twee uur, te vroeg voor een cinema en te lang om op één plek te blijven, is ze meestal alleen. Maar dat vindt ze niet erg.

Ook niet dat de koffie op haar tafel reeds koud aanvoelt. Ze heeft al zoveel binnen dat nog een slok haar misselijk zou maken. De drankbestellingen zijn meer een vrijgeleide om even te mogen blijven, totdat een gevoel van ongemak opduikt en haar verder doet gaan.

Ze hoort hoe een andere vrouw de toiletruimte betreedt. Hoewel de wc naast Margot niet bezet is en ook niet overdreven smerig – al is die van haar schoner – blijft de vrouw gewoon staan. Margot probeert onder de deur te kijken, maar die is te laag afgesneden om zelfs maar de voeten te zien. Geen geluid van een lopende kraan of een stiekeme sigaret. De vrouw wacht gewoon en het enige wat Margot bedenken kan, is dat ze op haar staat te wachten.

Maar Margot blijft zitten en tracht geen geluid te maken. Dat lijkt haar de beste strategie in deze kleine territoriumoorlog. Ze heeft toch tijd over, het duurt nog een uur voordat de werkster vertrokken is. Het blijft stil aan weerszijden van de deur. Niemand verroert zich of slaakt een zucht, en dit gedurende een volle minuut. Dan zet de vrouw aan de andere kant een stap dichterbij. Ze staat nu vlak voor Margot, met de deur ertussen. De neuzen van haar schoenen zijn zichtbaar als Margot zich bukt om te kijken. Ze ziet een klein stukje van twee witte sportschoenen. Dicht genoeg om aan te kloppen, als frontale aanval. Maar dan nog zou Margot niet reageren, niet toegeven aan deze provocatie door deze onbekende vrouw.

Maar er gebeurt niks. Margot houdt haar hand op de mond om haar ademhaling te dempen. De stille strijd woedt verder. Tot Margot een subtiel geluid gewaarwordt, een geschokt inademen,

een gesnik van een seconde, de stilste noodkreet. Er is geen reden meer om de aanwezigheid van de vrouw te vrezen na dit teken van zwakte. Margot zou gewoon zacht 'hey' kunnen zeggen, als troost of als bevrijding uit haar situatie. Maar ze doet het niet. Dit is haar verdriet niet, dit zijn haar zaken niet, zelfs haar eigen emoties beschouwt ze als oninteressant, met weinig tot geen impact op haar leven. Ze zal gewoon blijven zitten, zolang het moet, om die vrouw en haar gedoe te vermijden.

De redding komt in de vorm van een derde die de ruimte betreedt. Zich onbewust van de heersende spanning vraagt de nieuweling of er iets mis is met het tweede toilet. Voor het eerst hoort Margot de stem van de vrouw.

'Nee, helemaal niet, ik kwam hier gewoon telefoneren.'

Ze klinkt kalm en onaangedaan, dus er is geen reden voor de nieuweling om te twijfelen aan het excuus. Wanneer deze zich opsluit in het toilet ernaast, draait de vrouw nog even voor de deur van Margot en verdwijnt dan het café in. Margot telt langzaam tot dertig – niet hardop – en spoelt dan door.

Het café heeft zich ondertussen gevuld met luidruchtige studenten, aangezien dit een plek is waar ze hun broodtrommels tevoorschijn mogen halen zolang ze genoeg bier bestellen. Ook het tafeltje van Margot is reeds ingepikt en ze hebben zich haar krant toegeëigend. Er zijn duidelijk meer meisjes dan jongens, maar geen van hen lijkt enig verdriet te vertonen. Niemand in de kroeg kijkt om naar Margot, die zich een baan wurmt naar buiten. Het is een zoveelste bevestiging van haar eigen onopvallendheid, in stand gehouden door een neergeslagen blik van haar met milde sproeten bezaaide gezicht en een even ingetogen houding, die haar kleiner maakt dan ze werkelijk is. Margot is een schim in een stad van spoken. Ze vult de rest van haar uur met een bezoek aan een boekenwinkel en het lezen van een tijdschrift in een volgend café. Tot ze weer naar huis mag.

Op de televisie plakt een briefje van de werkster, met het ver-

zoek de voorraad schoonmaakmiddelen aan te vullen. Hoewel de vrouw de Nederlandse taal behandelt als een dweil waar ze soms een woord uit wringt, slaagt ze erin om zelfstandige naamwoorden en onvervoegde werkwoorden begrijpelijk bij elkaar te zetten, maar wel op een toon die Margot ontzettend irriteert. Een goede reden om de vrouw te ontslaan, maar ze zou niet weten hoe, want Margot is niet degene die haar aangenomen heeft. De werkster is een residu van een uitgemolken relatie. De man vertrok en liet haar als een weduwe achter in zijn appartement met bijbehorende Boliviaanse. Sindsdien legt Margot gewoon het juiste bedrag op tafel en verdwijnt dan een kwartier op voorhand. Al vaak heeft ze geprobeerd een vriendelijk rot-toch-opbriefje op te stellen of zelfs een keer overwogen geen geld te leggen, maar de moed ontbreekt haar steeds. En zo duur is de immigrante ook weer niet.

De ex in kwestie verscheen voor het eerst in haar leven zes jaar na het Kennedymoment van haar generatie. Zelf was ze getuige van de vliegtuigen en de twee torens in een multimediamwinkel. De beelden werden vertoond op achttien verschillende flatscreens; de zeven andere bleven muziekclips uitzenden. Het was een periode waarin Margot wat op de dool was na een studie die iedere achttienjarige in dit land leek te volgen, in elk geval voor een paar maanden. Ze kreeg een diploma met het woord ‘communicatie’ in de titel en haar allereerste uitkering. Niet genoeg om iets te huren, dus terug naar het ouderlijke huis. Die situatie hielden beide partijen exact drie maanden vol, waarna haar ouders Margot geld toestopten, zodat ze weer verhuizen kon naar haar voormalige appartement in Brussel – in dezelfde staat, maar niet voor dezelfde huurprijs. Haar ouders betaalden zonder morren.

Meer uit schuldgevoel dan uit noodzaak aanvaardde ze verschillende baantjes, die ze gemiddeld na een week opgaf door gewoon de volgende ochtend niet te verschijnen. Dat wispelturige gedrag

resulteerde in een oproep van het arbeidsadviescentrum. Toen Margot zich op het aangegeven en tevens verplichte uur meldde, werd ze weer naar huis gestuurd omdat de enige Nederlandstalige consulente op vakantie vertrokken was. Twee weken later mocht ze weer opdraven en diezelfde vrouw – met een gebronsd gelaat en een grote witte vlek rond de ogen – verslag uitbrengen van haar heroïsche zoektocht naar werk. Het gesprek eindigde met de plechtige belofte van Margot om nog beter haar best te doen.

Iets wat ze niet deed, met als bewijs twee baantjes die ze elk al na vier dagen voor bekeken hield. De derde keer dat ze opgeroepen werd, vertoefde Margot een dik uur in de daarvoor bedoelde wachtkamer. De ruimte was opgetrokken in Oostblokstijl en volgeplakt met affiches waar je portretten van een dictator zou verwachten. Posters om opleidingen aan te moedigen met foto's van de aaibaarste allochtonen, in schril contrast met de echte aanwezige werklozen.

Een van die werklozen bleef Margot hardnekkig in het oog houden, maar was te lui om haar daadwerkelijk lastig te vallen. Om de leegte wat te breken en het plafond hoog te houden stonden er twee dunne pilaren in de kamer. Daaromheen waren een vijftigtal opklapstoeltjes gezet, waarvan sommige uit de rij waren geschoven om plaats te maken voor een buggy. De enige geluiden waren gezucht, babygesnurk en sms-getik. Een zwart jongetje van zeven trok met zijn plastic zwaardje ten strijde tegen de zuil die het dichtst bij Margot stond. Elke slag en stoot gingen gepaard met iedere belediging die hij kende, de meeste gericht aan de moeder van de zuil. De moeder van het kind keek toe, net als de rest. Er lagen geen tijdschriften, want het was niet zo'n soort wachtkamer.

Na een uur werd de reden voor het lange wachten duidelijk. Opnieuw was er geen Nederlandstalige aanwezig, deze keer niet vanwege vakantie, maar omdat ze was opgestapt, waarschijnlijk moe

van de pesterijen en de eenzaamheid in de cafetaria. De vrouw werd echter niet vervangen, dus moest Margot net als de rest in de wachtruimte op gesprek bij een Franstalige collega die nog een taal cursus aan het volgen was en de dossiers van de Nederlands-talige medewerkster had overgenomen, maar niet haar geloof in Margot. In een krakkemikkig maar toch agressief Vlaams noemde hij haar een hopeloos geval, een parasiet van het systeem. Hij gaf Margot nog één kans, anders zou ze haar uitkering verliezen.

Het werkte. Het dreigement resulteerde in een zoektocht naar een baan die haar niet vervelen zou. Naar een echte baan waarbij haar loon gestort zou worden en niet op het einde van de avond uit de kassa werd gehaald. Twee weken nadat ze gekleineerd werd in een beperkte woordenschat en een jaar na het beëindigen van haar studie vond ze iets. Of beter gezegd, iets vond haar.

Het gebeurde tijdens een van haar vele nachtelijke online-uitstapjes. Volgens haar was de nacht het beste moment om te surfen. Alsof er zich dan een ander internet openbaarde dat onbeschaamd de benen spreidde voor iedere bezoeker. Er waren dan websites die overdag verborgen bleven. Margot vertoefde vaak uren in dit globale netwerk met toegangspoortjes in miljarden huiskamers, slaapkamers en kinderkamers. Ze hield van het idee dat we altijd en overal in contact staan met de goorste, vreemdste en akeligste beelden en ideeën, en toch blijven functioneren als mensdingen. Ze vond het zelfs iets geruststellends hebben, deze nieuwe stap in onze niet-afflatende evolutie: de mens als modern wezen dat in staat is de beste gruwelen te bedenken en tegelijkertijd te weerstaan.

Maar dit internet was niet meer het onze. Een klein decennium na het begin van dit millennium begon het een onafhankelijkheid op te eisen, het werd een virtuele staat naast de onze, met een eigen economie. Het eerste bewijs hiervan waren websites die uit het niks verschenen, zonder dat iemand ze gecreëerd had. Na

onderzoek bleek dat deze sites genetisch materiaal plunderden van de pagina's om zich heen en zo zelf hun inhoud samenstelden. Niemand wist met zekerheid hoeveel van deze zelfgeconstrueerde websites er bestonden, en of ze in contact stonden met elkaar. Het enige wat de wetenschappers konden meedelen, was dat ze zo fragiel waren dat te veel bezoekers fataal zouden kunnen zijn voor hun voortbestaan. Sommigen noemden dit fenomeen een eerste teken van nieuw en zelfregulerend virtueel leven, anderen noemden het een fout van een onaf systeem.

Nachtenlang zwalkte ze op het internet op een cadans van geluk, op zoek naar donkere dingen in de duisternis. Nooit was ze echt alleen, er waren altijd anderen zoals zij. Ze voelde hun aanwezigheid, las hun eenpersoonsgelijk op fora, bekeek hun eideloze stroom van filmpjes op ongecensureerde YouTube-klonen, volgde hun chatgeklets over freaky fetisjen om elkaar nog geiler te krijgen zonder aanrakingen. Maar nooit was ze meer dan een toeschouster, net als zoveel anderen, allemaal gewoon aanwezig.

Ronddolend in dit nieuwe niemandsland stuitte ze op plekken waar nog geen honderd bezoekers gekomen waren, websites verborgen onder valse URL's, zoals vickyvangtvissen.com, waar ze tientallen foto's aantrof van naakte rolstoelpatiënten met droevige gezichten, of hoallesveelmooierisalsniemandkijkt.net, een blog van een man en zijn levenswerk, 237 portretten van zijn kanker afgebeeld als een monsterachtig kind, met titels als *Kankers eerste schooldag* en *Kanker op de schoot van de dokter*.

Het was bijna dinsdagochtend toen ze het zag, en meteen klikte ze weer weg. Waarna de pop-up onmiddellijk opnieuw verscheen. In tegenstelling tot zijn pornobroertjes en loterijzusjes gebruikte hij geen toeters of bellen. Enkel woorden, zwart op wit en allemaal in hetzelfde lettertype, met haar volledige naam erin verwerkt. Margot was nochtans altijd heel voorzichtig geweest met het achterlaten van haar gegevens. De pop-up probeerde haar niks te verkopen. Hij stelde enkel één vraag, namelijk of ze al een

bepaalde vacaturesite had bezocht. Zonder dat Margot iets had aangeklikt, verdween de pop-up deze keer uit zichzelf na enkele seconden. Zodat ze via Google de naam moest intikken om de bewuste website te traceren.

Deze toonde een vrij sober overzicht van werkaanbiedingen, bijna allemaal van onbekende bedrijven, vaak gelegen in het buitenland. Slechts één was gelokaliseerd in Brussel zelf, het ging om freelance werk bij iets met de naam Blurred Inc. Margot stuurde een mail met haar uiterst beknopte cv en kreeg drie dagen later een uitnodiging voor een gesprek.

Plaats van de sollicitatie was een herenhuis in een omgeving waar de Louizalaan haar weelde wat verloor, ver verwijderd van de ambassades en de sushishops. Het gebouw zelf oogde weinig opmerkelijk en verloor in de ogen van Margot nog meer grandeur toen duidelijk werd dat Blurred Inc enkel de bovenste verdieping bezat. De twee andere verdiepingen huisvestten de kantoren van een advocaat.

Ze drukte op de bel en hoorde het geroffel van snelle voetstappen op de trap. In de deuropening verscheen een vrouw van een uitmuntende schoonheid, zo fantastisch perfect gevormd dat het leek alsof ze maar een week zo kon blijven, tot de betovering was uitgewerkt.

‘Bent u Margot? Dan mag u meekomen naar boven.’

Boven werd ze opgewacht door een man van voorbij de veertig, die haar meteen geruststelde.

‘Laat onze beperkte afmetingen je niet misleiden, we zijn zeer succesvol.’

Waarna hij haar begeleidde naar zijn kantoor. Daar liet de man, die zich voorstelde als de Benelux Branch Manager, haar even alleen om koffie voor hen beiden te halen. Zo kon Margot een blik werpen in de ruimte ernaast, naar hoe de allermooiste vrouw ter wereld naarstig typte. Maar ze was niet alleen. Aan een andere

tafel deed een jongeman precies hetzelfde werk. Een kerel die absoluut niet hoefde onder te doen voor haar wonderschoonheid. Alsof ze Adam en Eva uit het aards paradijs hadden verdreven en achter een bureau hadden geplaatst. Twee mensen als blauwdruk van hoe het zijn moest. Ze leken ook de enige werknemers te zijn op de hele verdieping. Hun baas kwam binnen met twee bekers en sloeg de verdere sollicitatieprocedure over, alsof het al voldoende bewijs was van Margots capaciteiten en referenties dat ze was komen opdagen. In plaats daarvan probeerde hij haar juist te overtuigen van hun eigen potentieel. Om zijn megalomane uitspraken te staven deed hij haar een zeer aanlokkelijk aanbod. Te aanlokkelijk om er zelfs maar over na te denken. Margot stapte een halfuur later buiten als freelancer bij Blurred Inc, een firma gespecialiseerd in de restjes van multinationals. Alles wat zij niet wilden of konden of durfden te doen, dat deed Blurred Inc, als de seizoensarbeider van de financiële wereld.

Zes maanden later had Margot er nog steeds geen flauw idee van hoeveel mensen werkelijk voor het bedrijf werkten en wat hun taakomschrijving precies inhield. Geen enkele collega nam ooit contact met haar op; alles gebeurde via mails die de Benelux Branch Manager stuurde. Maar ze ging er wel van uit dat zij de enige was binnen haar niche. Ze vond het alleen zeer moeilijk te beschrijven wat ze exact deed. Op haar Facebookprofiel vergeleek ze zichzelf met theologen die verbonden waren aan het MIT. Zoals die godsbefes probeerden te proppen in zielloze robots, zo trachtte zij schoonheid te scheppen uit cijfers, memo's, jaarverslagen, PowerPointpresentaties en andere droge materie.

Met andere woorden, Margot deed aan financiële kunst.

De eerste opdrachten waren simpel, meer bedoeld als opwarming. Een beetje eerstehulpmarketing voor opstartende bedrijven, wat websites oppoetsen en speeches voor aandeelhouders bevattelijk maken. Alsof ze weer op school zat. Niks waarvoor ze

zich echt moest inspannen. Maar na de proefperiode kwam het zwaardere werk in de vorm van volledige bedrijfsstrategieën. Even dacht Margot dat Blurred Inc zich van e-mailadres had vergist, maar de bijgevoegde boodschap met haar naam als aanzet ontnam elke twijfel. Deze immense bestanden, die haar computer deden kreunen, waren voor haar bedoeld, pagina na pagina na pagina over afzetmarkten en koersprojecties, met de simpele vraag alles iets hipper en leesbaarder te maken.

Wat ze ook deed, en wat ze ook steeds beter deed. Noem het kunde of noem het aangeboren talent, maar ze kon het. Terwijl haar eerste pogingen nog rudimentaire samenvattingen van het bronmateriaal waren, leek zich op de duur een bepaalde stijl af te tekenen. Hoewel de aangediende pure feiten en getallen voor Margot even ingewikkeld bleven als een vreemde taal waarvan de grammaticaregels dagelijks veranderden, slaagde ze erin telkens iets af te leveren wat nooit teruggefloten werd. Blurred Inc en haar klanten leken tevreden, maar voor Margot voelde het aan als geleende tijd. Ze verwachtte ieder moment dat ze ontmaskerd zou worden als een valsspeler. Toch kon ze haar trots niet onderdrukken, elke keer als haar meer dan royale loon op haar rekening verscheen. En toen deed Henry zijn intrede, opgevoerd door een onzichtbare regisseur.

Hij verscheen en verliet haar 31 maanden later. Hij verdween op een dinsdag in oktober, het punt voorbij 'ze leefden nog lang en gelukkig', waarna wit onder aan de pagina het verhaal overnam. Hij verscheen op een vrijdag, en het aftellen kon beginnen. Het was een relatie gebaseerd op het falen van een vorige, met Henry die zich als een drenkeling na een stukgelopen romance meteen vastklampte aan haar.

Het begon allemaal met een vreselijk feestje. Margot was er beland na de smeebedes van Liesje, een vriendin uit haar studententijd. Lichtjes in paniek omdat Liesje niemand zou kennen

bij het verjaardagsfeestje van haar jongere zus, had ze Margot gevraagd ‘alstublieft alstublieft alstublieft’ te komen. Maar bij aankomst bleek dat Liesje nog veertien andere mensen had opgebeld met dezelfde boodschap, van wie er twaalf daadwerkelijk waren komen opdagen, zodat het toch ook een beetje háár feestje werd. Henry was een van hen. Net als Margot was hij alleen gekomen, in de foute veronderstelling de redder in nood te zijn voor Liesje, met kans op kussen.

Daar stonden ze dan, twee individuen in de periferie van elkaars kennissenkring en met niemand anders om tegen te praten. Dan maar zelf een gesprek beginnen, sputterend met veel te veel losse klanken zoals ‘tsja’, ‘allé’, ‘dus’ en dat korte hikgeluid als substituut van een lach, met als troost dat ze er beiden even slecht in waren. Twee mensen opgescheept met eenzelfde onwennigheid, elkaar aftastend met voorzichtige vragen. De hele avond weken ze niet van elkaars zijde. Ze gingen nergens anders staan en probeerden bij niemand anders hetzelfde. Ze bleven netjes naast elkaar als was het een visioen uit de nabije toekomst. Margot was gecharmeerd door het aangename gevoel dat hij werkelijk moeite deed, niet om haar mee te lokken naar zijn huis, niet om zo diep mogelijk in haar te komen, maar wel om haar terug te zien, op een plek met minder bekijks.

Henry koos voor een locatie in het donker met publiek. Hij nam haar mee naar een bioscoop, maar niet voor iets clichématigs als een film. De zaal was die avond afgehuurd door een spelontwikkelaar die een klant was van het reclamebureau waarvoor Henry toen werkte. Dit allemaal ter ere van een uitzonderlijke gamer, een jongen van nauwelijks zeventien die was overgevlogen uit ruraal Rusland om de nieuwste *downloadable content* van een populair computerspel te promoten. Terwijl in de hal van de bioscoop de hapjes en de drankjes voor de receptie na afloop werden klaar-gezet, mocht deze speler als eerste de *expansion pack* uitproberen

voor de opgetrommelde pers, gasten en enkele uitverkoren fans, van wie sommigen verkleed waren als hun favoriete personage.

Beneden voor het grote scherm stonden een stoel en een tafeltje, met daarop een Dell Alienware-computer met een staart van draden. Onder luid applaus verscheen hij, sjofel en met het bedrijfslogo op zijn t-shirt gedrukt. Na een korte buiging en zonder toespraak nam hij plaats, koptelefoon op en geen aandacht meer voor het aanwezige publiek. Het licht en het gejoel stierven weg en op het scherm verscheen hetzelfde logo als op zijn borst.

Het spel en het uitbreidingspakket ervan werden bestempeld als 'survivalhorror', dus veel te veel monsters en veel te weinig kogels. Een game over een mogelijke toekomst, over een Europa dat is bedekt met sloppenwijken, over een plotse en massale migratie van Afrikanen en niemand weet waarom. Maar op een dag staan ze er, met zijn allen aan de oevers van de Middellandse Zee, als een bende toeristen op het strand. Met zijn allen het water in, met zijn allen zwemmend naar de overkant, te veel om tegen te houden, ook al bombardeert Europa het water. Duizenden sterven, maar er zijn nog miljoenen over. Bij de muur van Spanje kruipen ze op elkaar om erover te klimmen, zo het continent binnen. Vanuit bunkers en helikopters worden ze beschoten. Duizenden sterven, maar er zijn nog miljoenen over. Ze blijven komen, onstuitbaar als een plaag. Daar zijn ze, uitgeput en doorweekt en hongerig, maar met te veel om te onderhouden. Sommigen blijven, de rest sleept zich voort, alle windrichtingen uit, op zoek naar comfort, de meesten in oostelijke richting, naar Rusland, naar China, naar Japan, tot aan de oevers van de Stille Oceaan. Daar staan ze, daar wachten ze, tot ze met genoeg zijn om weer over te steken. Een spel over een leeg Afrika, ontruimd, niet door honger, maar door angst. Over een supersoldaat die wordt gedropt in het hart van dit zwarte continent, geconfronteerd met mutanten en mysteries.

Na een uur van *headshots*, die werden onthaald op gejuich, en *cutszenes* werd het scherm weer zwart en lichtte de zaal op. Maar

de jongen bleef zitten en speelde verder, zich onbewust van het feit dat niemand meer kon meegenieten. Terwijl het publiek de ruimte verliet, zag Margot hoe iemand hem op de schouder tikte en hem bijna teder uit zijn trance deed ontwaken. Ze vroeg zich af hoe lang hij al onderweg was, van scherm naar scherm.

Ze had weinig zin in de receptie, maar Henry kon niet meteen vertrekken. Hij moest nog een paar mensen begroeten, als gezant van het reclamebureau waarvoor hij al twee jaar werkte. Hij was uitverkozen en weggeplukt tijdens zijn derde jaar aan de universiteit om zich op hun kosten verder te specialiseren. Henry was een van die jonge jongens en meisjes op het juiste moment in een voor marketing wanhopige periode. Een tijdperk waarin de sector beseftte dat de klant allergisch was geworden voor reclame, zoals de kijker immuun was geworden voor huilende mensen in reality-reeksen. Hij was resistent na decennia van extreme blootstelling. Er waren nieuwe middelen nodig om mensen ervan te overtuigen dat geluk te bereiken was dankzij een financiële transactie.

Zo bedachten ze undercovermarketingtechnieken als *night shop chic*, waarbij nieuwe merken van frisdrank en snoep enkel en alleen werden verkocht in nachtwinkels. Met als enige bedoeling de cool kids – beter bekend als de alfaconsumenten – te bereiken. Want de cool kids shopten niet meer in supermarkten, ook al waren ze alle dagen open. De cool kids deden hun inkopen op nachtelijke uren wanneer niemand wakker was behalve zij en een paar Pakistanen die overdag wel naar de winkel waren geweest. De cool kids die niet te paaien waren met televisiespots of bushaltepsters, met hun voorliefde voor nieuw en niche en – het belangrijkste van alles – met hun verpletterende indruk op de wannabe's, beter bekend als de bètaconsument, beter bekend als de hele rest. Volgens interne berekeningen was één juist gekozen cool kid evenveel waard als 253 wannabe's, zeker op middelbare scholen. Daarom kregen dertienjarige meisjes dure kleren gratis opgestuurd, om op schoolpleinen te paraderen en nieuwe klanten te genereren.

In een tijdspanne van drie jaar was het geloof in conventionele reclame afgebrokkeld tot het absolute minimum. Totdat het net genoeg was om te benutten als aftrekpost, want iedere cent winst die een bedrijf in reclame pompte, was sowieso belastingvrij. Voorbijgestreefde reclametrucs zoals branding en merchandising, en de leugen dat hippe mensen op hippe feestjes het liefst Fanta dronken, verloren hun glans en het was nu aan mensen als Henry om de oude garde af te lossen. Onder het mom van globale economische crisis werden de budgetten voor traditionele campagnes gehalveerd, maar dat was allemaal schijn. Er waren nog miljarden te verdelen, maar niet voor het ancien regime. De vorige generatie marketeers mocht wel blijven, maar enkel om de façade van respectabele reclamebureaus hoog te houden. Sommigen van hen hadden twintig jaar ervaring en werden in een mum van tijd gereduceerd tot een afleidingsmanoeuvre.

Het was nu aan Henry en de zijnen om al dat geld op te souperen aan nieuw speelgoed. Aan dingen zoals die viral video op het internet, die vijf minuten handheld footage van een gemene kettlingbotsing waarbij achtendertig auto's betrokken waren, waarvan er maar één vrijwel ongeschonden uit kwam. Wel met een paar deuken, om het geloofwaardig te houden. Kosten noch moeite werden gespaard om het zo realistisch mogelijk te krijgen. Maar het resultaat was dan ook verbijsterend, net als de winst voor het automerk in kwestie. Graffitiartisten werden ingehuurd om zogezegd illegale stencils achter te laten op muren, met codes die naar zogezegd ongecensureerde maar toch gesponsorde websites leidden. Zo werden straten en openbare plaatsen, reëel en virtueel, ingepalmd door bedrijven, deze keer niet met immense billboards of pop-upbanners, maar met valse toeristen die je verzoeken een foto te nemen met hun nieuwste gsm, of met valse cafégangsters die aan de mensen het dichtst bij de toog vragen een nieuw drankje voor hen te bestellen. In één generatie waren we onze realiteit kwijtgeraakt, maar niemand leek dit echt erg te vinden.

Toen ze een relatie hadden, vertelde Henry soms over dat soort praktijken, voornamelijk om haar te wijzen op haar eigen naïviteit, dat ze niet moest denken dat zij veilig was voor al de verschillende vormen van guerrillamarketing. Lang na hun relatie was dat een van de redenen waarom Margot liever binnen bleef, om zich niet constant een consument te voelen. En zoals zij waren er duizenden in Brussel, capabele mensen met centen, die zich verborgen in appartementen, sommigen uit angst, sommigen voor het comfort, sommigen bezig, sommigen niet, sommigen lang, sommigen pas, sommigen alleen, sommigen heel alleen.

Nadat Henry genoeg handjes had geschud en genoeg wangen had gekust, kon de date voortgezet worden. Zonder veel fouten. Gewoon twee volwassen mensen die waren verwickeld in een plagerig aantrekkingspel. Maar zonder de evidente afloop, want Margot had geen zin in de voorspelbare volgende ochtend en alles wat daaruit zou kunnen voortvloeien. Nog niet. Misschien lag het aan zijn overmoed toen hij ongevraagd meeliiep tot aan haar deur. Misschien lag het aan haar gevoel van eigenwaarde, dat het toch niet zo gemakkelijk mocht zijn. Misschien lag het gewoon aan de passanten, die iets te lang bleven turen om het vanzelfsprekende te mogen aanschouwen. Wat het ook was, Margot weet zeker dat ze hem in de war bracht bij het moment van afscheid, dat hij de leugen doorzag toen ze vermoeidheid veinsde om elf uur 's avonds.

Het duurde twee weken voordat Henry weer in haar leven opdook. Zelf bleef Margot stil, dat leek haar het beste. Het was laat op een woensdagavond toen hij opnieuw iets liet horen. Op het schermje van haar telefoon verscheen een bericht van 'Twijfelgeval'. Pas later, toen de relatie als officieel beschouwd kon worden, zette ze zijn ware naam in de lijst van haar contacten, hoewel hij die reputatie van twijfelgeval nooit echt verloor. In contrast met zijn zelfverzekerde gedrag de vorige keer stuurde hij nu een doordachte sms volgens alle grammaticale regels. Of hij haar nog

bellen mocht, ook al was het zo laat. Margot wachtte even voordat ze reageerde, en meteen na haar toestemming telefoneerde hij haar. Om te vragen of ze nog naar buiten wilde.

‘Buiten? Maar ik heb net mijn gemakkelijke broek aan.’

‘En is die zo moeilijk uit te trekken?’

‘Wat ben je een subtiele man.’

‘Dat maakt mij ook zo schattig.’

‘Durf jij echt het woord “schattig” op jezelf te plakken?’

‘Ik durf veel.’

‘Daar twijfel ik niet aan. Ik heb niet zo veel zin in buiten.’

‘Dan kom ik gewoon naar jou.’

‘Dat is durven, ja.’

‘Zo zie je, ik lieg niet.’

Hier liet Margot even een stilte vallen en Henry was pienter genoeg om dit niet met onnodige woorden te verknallen. Ze was de eerste die iets zei, en hij wist genoeg.

‘Maar ik heb ook geen zin om mij om te kleden en ik ben bang dat je misbruik zult maken van mijn vestiaire situatie.’

‘Heb je echt zo weinig aan?’

‘Niet genoeg om een man te ontvangen.’

‘Nu maak je mij heel nieuwsgierig.’

‘Dan mag je zeker niet komen.’

‘Alstublieft, ik beloof braaf te zijn.’

‘Ja, maar dat wil ik ook niet.’

‘Doe je ook zo moeilijk met andere mannen?’

‘Ik weet niet, ik zal het eens vragen... Hé jongens, doe ik moeilijk...? Ze schudden alle zestien van niet.’

‘Heel grappig.’

‘Waarom hoor ik je dan niet lachen?’

‘Ik ben mijn energie aan het opsparen.’

‘Energie om wat te doen?’

Opnieuw een stilte, vlugger onderbroken dan de vorige, met Henry op een fluistertoon.

‘Dat weet je maar al te goed.’

‘Je doet me bijna blozen.’

‘Enkel blozen?’

‘Dat durf ik niet te zeggen via de telefoon.’

‘Zo weinig kleren aan en toch zo preuts.’

‘Dat maakt mij dan weer schattig.’

‘Tot straks, Margot.’

Natuurlijk heeft ze zich omgekleed, niet meer kleren aangetrokken, maar wel iets strakkere. Hij was blijkbaar vlakbij daarnet, want hij belde aan toen ze haar tanden nog stond te poetsen. Deze keer mocht hij wel binnenkomen, met twee flessen wijn uit de nachtwinkel en een herwonnen zelfvertrouwen. Hij was wel iets terughoudender dan aan de telefoon, maar bracht genoeg spanning mee naar binnen om niet meer vanaf nul te hoeven beginnen.

‘En waar zitten die zestien mannen?’

‘Ze hebben zich verstopt onder het bed.’

‘Als reserve of zo?’

‘Misschien.’

‘Dus er is geen plaats meer onder je bed?’

‘Nee sorry, ze hebben ook al een minimaatschappij onder mijn matras opgebouwd en ’s nachts hoor ik ze mij als hun goddelijke bobbel aanbidden.’

‘Dat is grappig.’

‘Waarom lach je dan weer niet?’

‘Ik weet niet. Misschien ben ik gewoon te nerveus om te lachen.’

‘Dat is niet erg.’

‘Nee?’

‘Nee.’

‘Mag ik iets vragen?’

‘Natuurlijk.’

‘Als er geen plaats meer is onder het bed, is er dan nog plaats op het bed?’

‘Ik ben nog veel te nuchter voor dat soort vragen, Henry.’

‘Dan zal ik ze straks nog een keer stellen.’

‘Doe dat.’

Hij had genoeg alcohol gekocht om tot twee uur 's nachts te kunnen drinken. Na de wijn volgde alles wat ze zelf nog in huis had, maar dan ook alles. Totdat elke fles leeg was en niks meer te zeggen viel. Het bed hebben ze nooit gehaald.

Na die eerste dronken nacht is Henry nog drie dagen gebleven. De vierde dag nam hij haar mee naar zijn appartement om schone kleren op te halen. Maar Margot wilde niet meer terug naar haar eigen flat. Zodra ze zijn hal binnenstapte, besliste ze te blijven. De vijf weken die erop volgden, zijn nooit meer geëvenaard, maar elk begin is ook gemakkelijk. Een relatie start pas als het einde lonkt. De intense schoonheid van die paar weken lag niet in de sensatie van prille liefde, die had zich al gemanifesteerd in de dagen ervoor. Het lag in de mogelijkheid van een nieuw leven, de geboorte van een andere Margot in deze baarmoeder van 96 vierkante meter, in de perfectie van een plek. Een appartement met te veel kamers, die werden verbonden door een kronkelige gang, zodat het nooit overzichtelijk aanvoelde. Elke ruimte was in een andere kleur geschilderd en de hoge plafonds waren versierd met krullen en bloemblaadjes. Een woning waar ze ontdekkingstochten ondernam als hij uit werken was, en die ze zo lang mogelijk niet met haar eigen spullen wilde bezoedelen. Totdat die vijf weken voorbij waren en haar oude huisbaas aan de telefoon dreigde alles op straat te gooien aangezien ze niet meer betaalde.

Henry huurde het appartement plus werkster al toen hij studeerde, met dank aan zijn rijke komaf en voornamelijk zijn kapitaalcrachtige grootvader, naar wie hij vernoemd was. Het was altijd handig om wat extra cash af te troggelen van de oude patriarch. Iets wat zijn ooms en tantes ook al bedacht hadden, en dat was de reden waarom ze hun kinderen opzadelden met namen

als Hendrik, Henriëtta en Henny. Margot had de grootvader zelf nooit ontmoet, als je zijn begrafenis niet meetelde. Zijn ouders wel, maar veel te vroeg volgens haar. Ze was op dat moment allesbehalve in familiemodus, de relatie was nog te wankel en te lijfelijk. Henry wilde echter zo snel mogelijk bewijzen dat het een klein mirakel was dat hij zijn jeugd had overleefd en was uitgegroeid tot een ietwat evenwichtig individu, hoewel hij was opgevoed door twee wezens die waren opgetrokken uit vlees, botten, water, bloed en minachting. Maar zij stelden niks voor in vergelijking met de nummer één in de hatelijke hitparade van zijn familie, namelijk de zus en haar half bekende aanhangsel, wat haar mathematisch gezien een kwart beroemd maakte. Een status die haar met meer trots vervulde dan haar wederhelft, een bijna-bv die werd overmand door zelfverachting, iedere keer als hij op straat werd aangeroepen met ‘Wie we hier hebben, dingske’.

Omdat het bijna uitzonderlijk scheen dat twee mensen een liefde beleefden in een stad als Brussel, leek het te kloppen, zij tweeën samen. Hoewel het zeker geen relatie was uit gebrek aan beter. Er waren altijd anderen, in het geval van Margot voornamelijk virtuele anderen, ontmoetingen via sociale netwerken als Facebook. Haar werk hield haar binnenshuis, haar lijf voor de computer, het appartement haar eenpersoonsplaneet van negen tot vijf met soms signalen uit andere sterrenstelsels. Maar nooit leidde dit tot ontmoetingen, hoe hard sommigen ook aandrongen. De reden was niet dat ze in echtelijke trouw geloofde, eerder dat ze haar comfortabele cocon niet wilde verlaten. Zolang niemand het tegendeel beweerde, achtte Margot zich tevreden.

Henry ontwikkelde zich tot een man van tegenstellingen, zwalkend tussen haar ronduit negeren en ongebreideld liefhebben. Af en toe manifesteerde dat laatste zich in een kinderwens, die hij onaangekondigd in gesprekken smeedt, maar zonder daadwerkelijk te eisen dat ze zou stoppen met de pil, alsof zijn woordenstroom

vruchtbaar genoeg was om haar te bezwangeren. Margot slaagde er telkens in om zijn kinderwens op een zijspoor te zetten door over iets anders te praten. Niet dat ze geen zin had in nageslacht, maar nu nog niet, dacht ze. Het zou alles in de war brengen, het zou hen in de war brengen, hen ermee confronteren dat ze zo niet waren, dat ze het niet konden. Dacht ze.

Na zeventien maanden installeerde zich een soort ochtendritme in de relatie. Tot dan toe bleef hij liggen wachten tot zij wakker werd. Maar steeds vaker ontwaakte ze in een leeg bed en vond ze hem aan tafel met de restanten van een ontbijt. Wel altijd met een bord en een glas voor haar. Het maakte niet uit hoe laat hij slapen ging, meestal uren na Margot, maar ook dan glipte hij veel te vroeg het bed uit, zogezegd om haar niet te storen met zijn gewoel. Wanneer zij voor zichzelf koffiezetten en ondertussen de krant doorbladerde, vertelde hij ongevraagd over de artikelen die hij juist gelezen had. Wanneer zij ging zitten, stond hij weer op, om zich klaar te maken om te gaan werken. Wanneer zij haar computer opstartte om met haar werk verder te gaan, kwam hij een kus vragen en vertrok. Er waren genoeg avonden dat hij moest overwerken, en genoeg vrije dagen dat hij thuisbleef om zich geen cliché te voelen. Alles leek goed, of in elk geval goed genoeg, of in elk geval was er nooit een reden om dit samenzijn stop te zetten.

De breuk echter was er een van mythische proporties. Een volledige dag en nacht ruzie, gevoed door voorheen verzwegen verwijten en opgekropte frustraties, gevolgd door seks als afscheid, daarna twijfel door de intense seks, weer proberen de relatie te lijmen met veel excuses, deze nieuwe poging gaan vieren op café met zijn vrienden, door het zuipen weer ruzie met iedereen erbij, zij weglopen, hij haar achternarennen, in een steegje tongen en vingeren, aangesproken worden door de politie, in de broek pissen van het lachen, naar huis strompelen en uitgeput neerploffen op bed, waarbij Margot ervan uitging dat de volgende dag alles weer in orde zou zijn.